

Fjármálablinda - þörf á framtíðarsýn

EfNAHAGS- OG VIÐSKIPTARÁÐUNEYTIÐ

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Arion banki

Íbúðalánasjóður

Stofnun um
fjármálalæsi

Stofnun um fjármálalæsi

- **Vettvangur umræðu og athafna**
  - Erlent samstarf (INFE, Aflatoun, ChildFinance)
  - Ráðstefnur um fjármálalæsi
  - Fjölmiðlar
- **Menntun**
  - Ferð til fjár (Kennslubók fyrir framhaldsskólanema)
  - Ferð til fjár (Sjónvarpsþættir í RÚV í uphafi 2010)
  - Aflatún (í undirbúningi)
- **Rannsóknir**
  - Fjármálalæsi framhaldsskólanema á Íslandi 2005
  - Fjármálalæsi Íslendinga 2009
    - Ný rannsókn 2011

Arion banki er aðalstyrktaraðili Stofnunarinnar

Ný fræðigrein?

Við höfum...

Þjóðhagfræði

Macro

Rekstrarhagfræði

Micro

Er þörf á?

Heimilishagfræði

Nano?

Skilgreining á fjármálalæsi

Fjármálalæsi er getan til að lesa, greina, stjórna og fjalla um fjármálalega þætti sem hafa áhrif á efnahagslega velferð einstaklingsins

Staðan á Íslandi

Fyrri rannsóknir:

Rannsókn á fjármálalæsi framhaldsskólanema 2005 og 2009

Meðaleinkunn 4,67 (2005) og 5,11 (2009)

Marktækur munur

Á skjön við þróun víða erlendis

46% framhaldsskólanema hafa mikinn áhuga á frekari fjármálakennslu

Rannsókn á fjármálalæsi Íslendinga 2009

Unnin af Stofnun um fjármálalæsi og Rannsóknnum og greiningu
fyrir Viðskiptaráðuneytið og Samtök fjárfesta

Breki Karlsson
Forstöðumaður Stofnunar um fjármálalæsi
M.Sc. hagfræði og alþjóðaviðskipti, CBS

Bryndís Björk Ásgeirsdóttir
Rannsóknnum og greiningu
Phd. Sálfræði, King 's College London

Aðferðafræði

Tilviljanaúrtak 966 Íslendinga 18-80 ára

Símakönnun framkvæmd í desember 2008

65% þátttaka

Góð dreifing milli kynja og búsetu

16 þekkingarspurningar

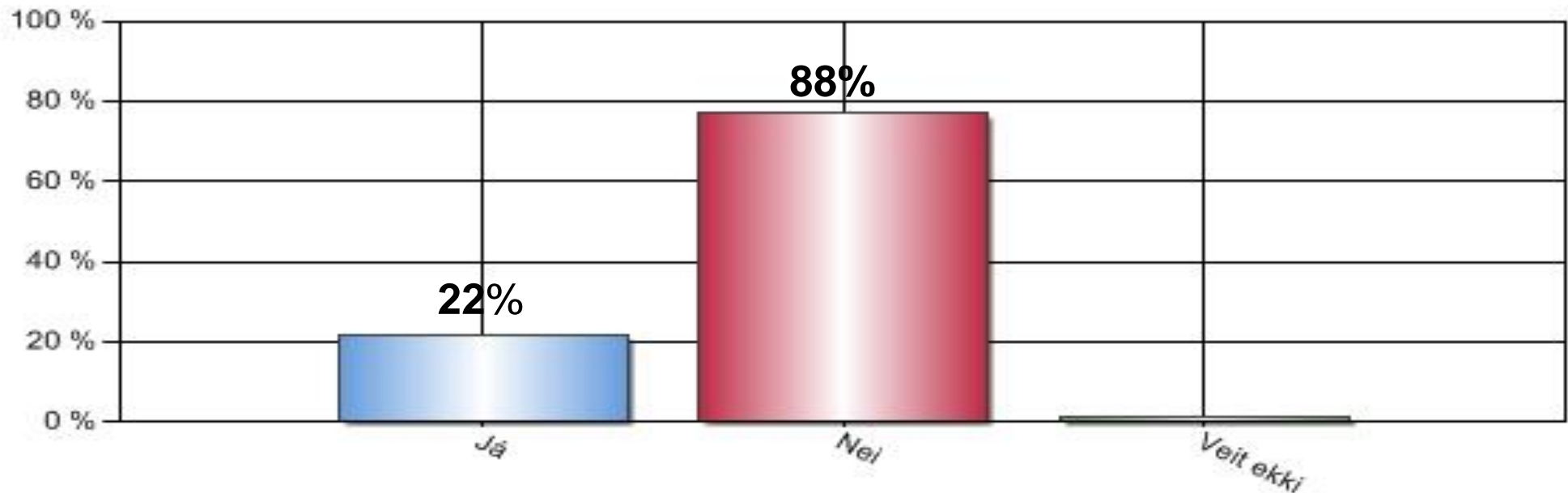
16 spurningar um hegðun

4 spurningar um viðhorf

8 bakgrunnsbreytur

Dæmi um spurningu

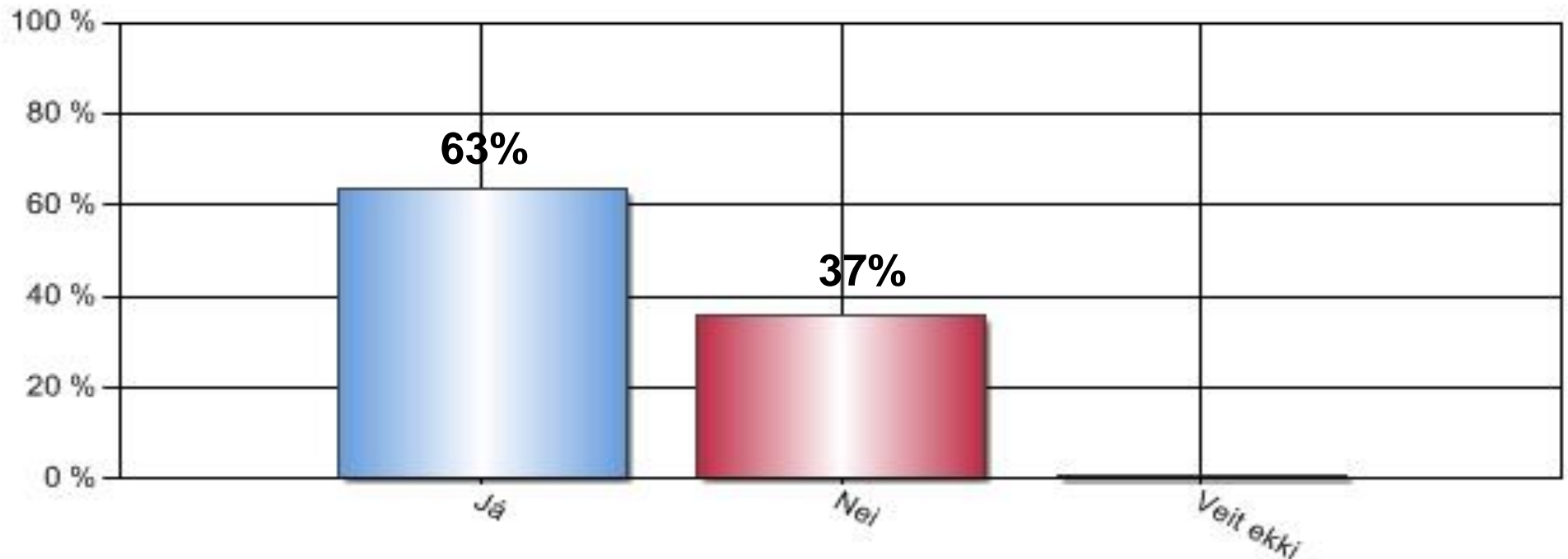
Heldur þú eða einhver á heimilinu heimilisbókhald?

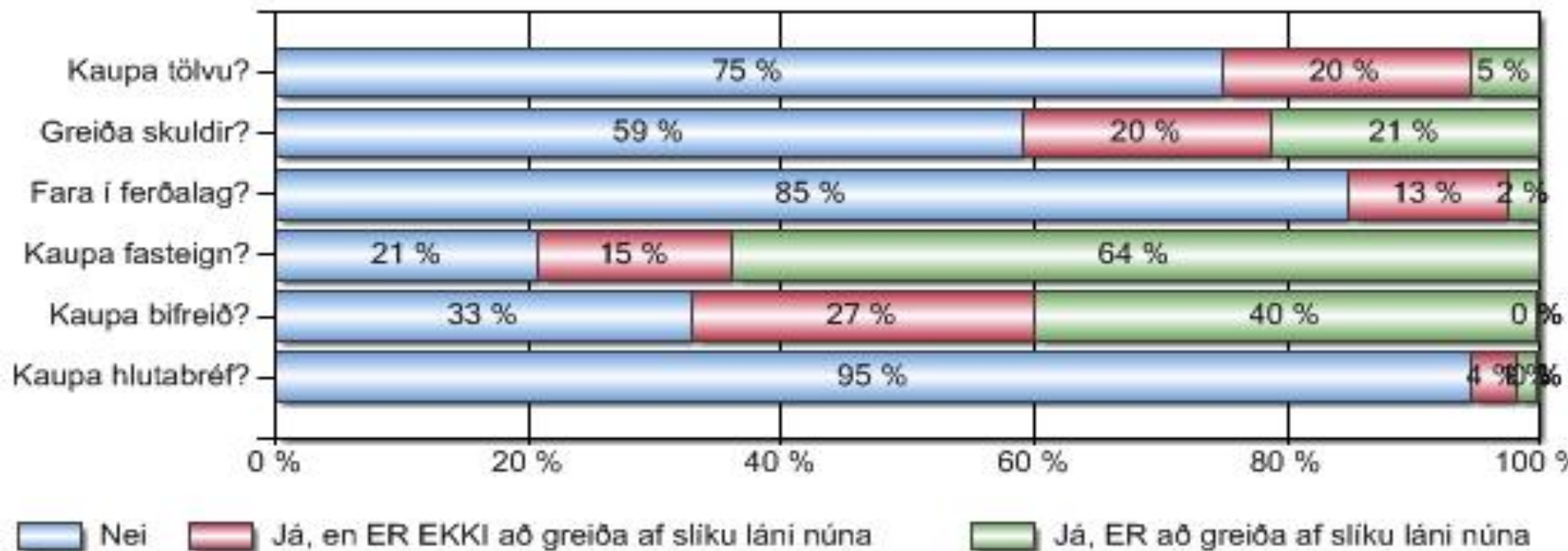
Dæmi um spurningu

Leggur þú fyrir í séreignarlífeyrissparnað?

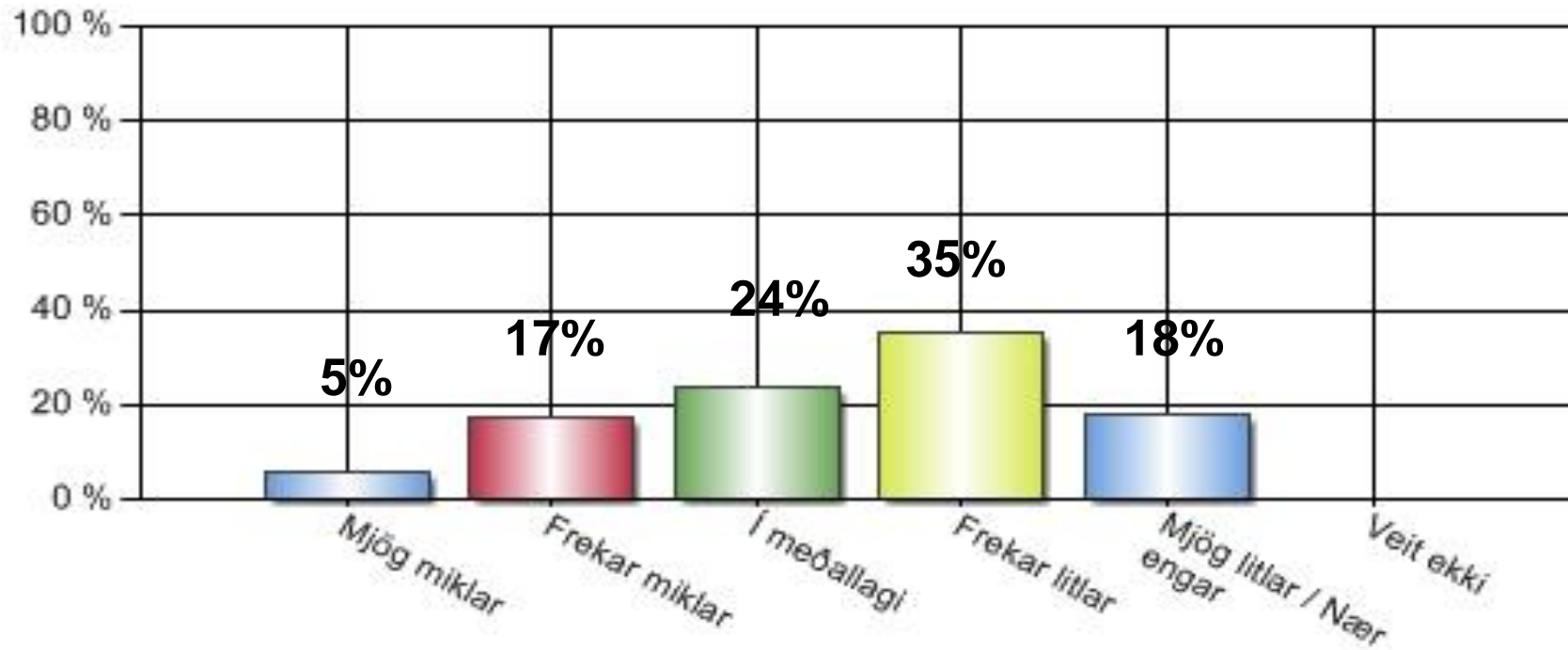
Dæmi um spurningu

Hefur þú tekið lán til að...

Dæmi um spurningu

Hefur þú miklar eða litlar áhyggjur af eigin fjármálum?

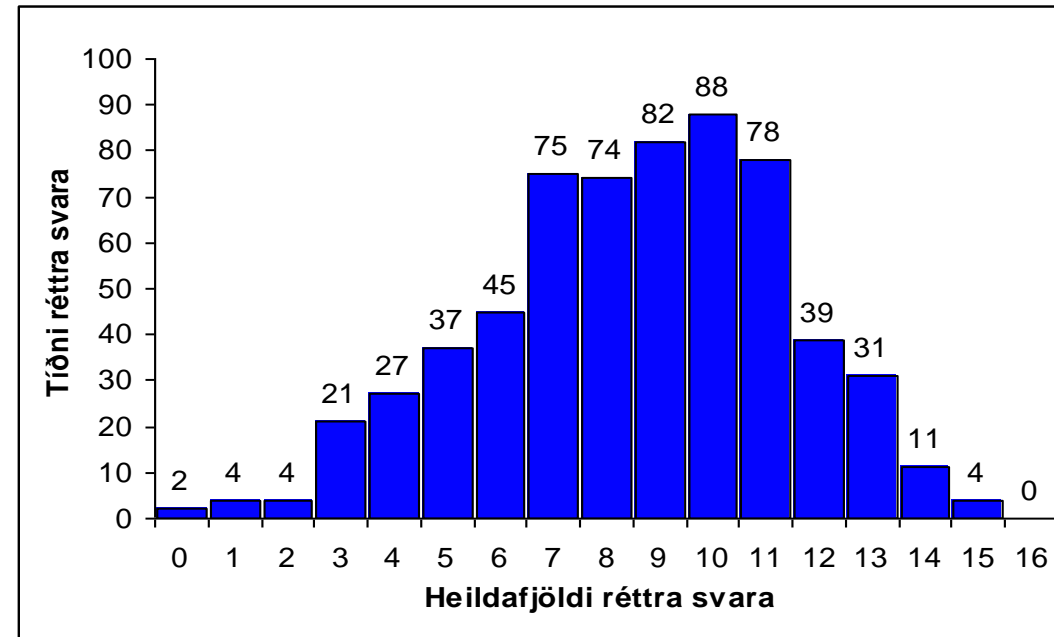
Þekking

Meðaltal: 8,6 rétt svör

“Meðaleinkunn”: 5,3 ef ekki er dregið frá fyrir röng svör

Miðgildi: 9 rétt svör

Algengast: 10 rétt svör

Hvað hefur áhrif á fjármálalæsi

Breytur	B	SE B	B
Menntun	.68	.13	.22***
Tekjur	.67	.14	.23***
Kyn	.67	.23	.12**
Yngri aldursflokkur	.28	.28	.04
Eldri aldursflokkur	-.82	.28	-.12**
Hjúskaparstaða	.89	.24	.15***
Búseta	.39	.23	.06
R^2 F=25,42 (df=7,528)***			.24

* $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$.

Er hægt að breyta hegðun?

Framtíðarsýn

Að Íslendingar:

-geti tekið upplýstar ákvarðanir er varða efnahagslega velferð sína og hugsað fyrir ólíkum þörfum eftir æviskeiðum.

-verði meðvitaðir um árangursríkar leiðir í stjórnun eigin fjármála og sníði sér stakk eftir vexti.

-hafi ástæðu til að vera ánægðir með fjárhagslegar ákvarðanir sínar og dragi þannig úr fjárhagsáhyggjum.

-búi í haginn fyrir efnahagslega velferð sína og þar með lífshamingju.

Takk fyrir!

Stofnun um fjármálalæsi

Breki Karlsson, forstöðumaður
brekik@ru.is / breki@breki.com
sími 599 6540